

6.3.2019

A8-0276/79

Pakeitimas 79

Claude Moraes

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu

Pranešimas

A8-0276/2018

Sylvia-Yvonne Kaufmann

Kova su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu
(COM(2017)0489 – C8-0311/2017 – 2017/0226(COD))

Pasiūlymas dėl direktyvos

–

EUROPOS PARLAMENTO PAKEITIMAI*

Komisijos pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS

DIREKTYVA (ES) .../...

... m. ... d.

**dėl kovos su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu, kuria
pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/413/TVR**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 83 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

* Pakeitimai: naujas ar pakeistas tekstas žymimas pusjuodžiu kursyvu, o išbrauktas tekstas nurodomas simboliu ■ .

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros²,

¹ OL C 197, 2018 6 8, p. 24.

² ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje)
ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas.

kadangi:

- (1) sukčiavimas negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimas kelia grėsmę saugumui, nes yra organizuotų nusikaltėlių pajamų šaltinis ir todėl sudaro sąlygas kitai nusikalstamai veiklai, kaip antai terorizmui, prekybai narkotikais ir žmonėmis;
- (2) be to, sukčiavimas negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimas kliudo bendrajai skaitmeninei rinkai, nes mažina vartotojų pasitikėjimą ir padaro tiesioginių ekonominių nuostolių;
- (3) Tarybos pamatinis sprendimas 2001/413/TVR³ turi būti atnaujintas ir papildytas *siekiant įtraukti* naujas nuostatas dėl nusikalstamų veikų, *visų pirma turint mintyje kompiuterinį sukčiavimą*, taip pat dėl sankcijų, *prevencijos, pagalbos nukentėjusiesiems* ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo;
- (4) didelės valstybių narių įstatymų dėl sukčiavimo negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimo spragos ir skirtumai gali *trukdyti užkirsti kelią* tos rūšies nusikaltimams ir kitiems sunkiems ir organizuotiems nusikaltimams (susijusiems su tos rūšies nusikaltimais arba tokiems, kuriems tos rūšies nusikaltimais sudaromos sąlygos), *juos nustatyti ir bausti už juos*, taip pat apsunkina veiksmingą policijos ir teisminį bendradarbiavimą, sumažinant jo efektyvumą, *o tai neigiamai atsiliepia saugumui*;

³ 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2001/413/TVR, skirtas kovai su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu (OL L 149, 2001 6 2, p. 1).

- (5) sukčiavimui negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimui labai būdingas tarpvalstybinis aspektas, kuris tampa dar svarbesnis augant skaitmeniniam komponentui, todėl būtina imtis tolesnių veiksmų baudžiamosios teisės aktams kovos su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu srityje suderinti;
- (6) pastaraisiais metais eksponentiškai augo skaitmeninė ekonomika, neatsiliko ir daugelio sričių inovacijų, įskaitant mokėjimo technologijas, sklaidą. Naujos mokėjimo technologijos apima naujų rūšių mokėjimo priemones, kurios suteikia naujų galimybių vartotojams ir įmonėms, tačiau sudaro ir daugiau galimybių sukčiauti. Taigi, atsižvelgiant į tų technologijų raidą, **remiantis technologijų neutralumo požiūriu**, būtina užtikrinti, kad teisinė sistema išliktų aktuali ir būtų atnaujinama;
- (7) ***Sukčiaujant ne tik finansuojamos nusikalstamos grupės, bet ir ribojamas bendrosios skaitmeninės rinkos vystymasis, o piliečiai ne taip noriai perka internetu;***

- (8) siekiant užtikrinti, kad valstybės narės šią direktyvą taikytų nuosekliai *ir kad kompetentingoms institucijoms būtų lengviau keistis informacija ir bendradarbiauti*, svarbu nustatyti bendras kovos su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu srities terminų apibrėžtis. Reikėtų apibrėžti naujų rūšių *negrynasias* mokėjimo priemones, *kuriomis galima pervesti* elektroninius pinigus ir virtualiąsias valiutas. *Negrynujų mokėjimo priemonių apibrėžtimi turėtų būti pripažįstama, kad negrynoji mokėjimo priemonė gali būti sudaryta iš skirtingų kartu veikiančių elementų, pavyzdžiui, mobiliosios mokėjimo programėlės ir atitinkamos autorizacijos (pvz., slaptažodžio). Kai šioje direktyvoje naudojama negrynosios mokėjimo priemonės sąvoka, turėtų būti suprantama, kad ta priemonė suteikia galimybę priemonės turėtojui arba naudotojui faktiškai atlikti pinigų arba piniginės vertės pervedimą arba inicijuoti mokėjimo nurodymą. Pavyzdžiui, neteisėtas mobiliosios mokėjimo programėlės įgijimas be reikiamos autorizacijos neturėtų būti laikomas neteisėtu negrynosios mokėjimo priemonės įgijimu, kadangi ji faktiškai nesuteikia naudotojui galimybės pervesti pinigų ar piniginės vertės;*
- (9) *ši direktyva negrynosioms mokėjimo priemonėms taikoma tik tiek, kiek tai susiję su priemonės mokėjimo funkcija;*

- (10) *ši direktyva virtualiosioms valiutomis turėtų būti taikoma tik tiek, kiek jos gali būti įprastai naudojamos mokėjimams atlikti. Valstybės narės turėtų būti raginamos savo nacionalinėje teisėje užtikrinti, kad jų centrinių bankų ar kitų valdžios institucijų ateityje išleidžiamoms virtualaus pobūdžio valiutomis būtų taikoma tokio paties lygio apsauga nuo sukčiavimo nusikalstamų veikų kaip ir negrynosioms mokėjimo priemonėms apskritai. Skaitmeninėms pinigėms, kuriomis sudaroma galimybė pervesti virtualiąsias valiutas, ši direktyva turėtų būti taikoma tokiu pačiu mastu kaip negrynosioms mokėjimo priemonėms. Terminas „skaitmeninė atsiskaitymo priemonė“ apibrėžtimi turėtų būti pripažįstama, kad skaitmeninės pinigės, skirtos virtualiųjų valiutų pervedimui, gali turėti, tačiau nebūtinai turi, mokėjimo priemonės funkcijų, ir tai neturėtų išplėsti mokėjimo priemonės apibrėžties;*
- (11) *suklastotų sąskaitų faktūrų siuntimas tam, kad būtų galima gauti mokėjimo duomenis, šios direktyvos taikymo srityje turėtų būti laikomas mėginimu neteisėtai pasisavinti lėšas;*
- (12) baudžiamąja teise suteikiant teisinę apsaugą pirmiausia toms mokėjimo priemonėms, kurioms taikoma speciali apsauga nuo padirbinėjimo ar neteisėto naudojimo, atitinkamos įstaigos skatinamos pasirūpinti, kad jų išduodamos mokėjimo priemonės turėtų tokią specialią apsaugą;

(13) užtikrinant apsaugą nuo sukčiavimo negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimo labai svarbios veiksmingos ir efektyvios baudžiamosios teisės priemonės. Visų pirma būtinas bendras baudžiamosios teisės požiūris į nusikalstamų veiksmų sudedamuosius elementus, kurie padeda arba leidžia pasirengti faktiškai naudoti negrynąsias mokėjimo priemones sukčiaujant. Tokie veiksmai kaip mokėjimo priemonių rinkimas ir laikymas turint ketinimą sukčiauti, pvz., vagiant duomenis ■, neteisėtai nuskaitant kortelės duomenis *ar nukreipiant arba peradresuojant mokėjimo paslaugų gavėjus į netikras interneto svetaines*, bei jų platinimas, pvz., parduodant kredito kortelių informaciją internete, patys savaime turėtų būti laikomi nusikalstamomis veikomis, *neriekalaujant* faktinio negrynųjų mokėjimo priemonių naudojimo sukčiaujant. Taigi, tokiais nusikalstamais veiksmais turėtų būti laikomi atvejai, kai laikant, įgyjant ar platinant tokias mokėjimo priemones jos nebūtinai naudojamos sukčiaujant ■. *Tačiau tais atvejais, kai šioje direktyvoje kriminalizuojamas laikymas arba turėjimas, neveikimas savaime neturėtų būti kriminalizuojamas.* Šia direktyva neturėtų būti nustatomos sankcijos už teisėtą mokėjimo priemonės naudojimą, įskaitant naudojimą inovatyvioms mokėjimo paslaugoms teikti, kaip antai finansinių technologijų bendrovių paprastai siūlomoms paslaugoms, ir su tokių paslaugų teikimu susijusį naudojimą;

- (14) *kalbant apie šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas, visiems tų nusikalstamų veikų elementams taikoma tyčios samprata pagal nacionalinę teisę. Veiksmų tyčinį pobūdį, taip pat žinojimą arba tikslą, kurių reikalaujama kaip nusikalstamos veikos elemento, galima nustatyti remiantis objektyviomis, faktinėmis aplinkybėmis. Ši direktyva neturėtų būti taikoma nusikalstamoms veikoms, kurių atveju tyčia nebūtina;*
- (15) *šioje direktyvoje daroma nuoroda į tipiškus veiksmus, kaip antai sukčiavimas, klastojimas, vagystė ir neteisėtas pasisavinimas, kurie nacionalinėje teisėje buvo apibrėžti dar prieš prasidedant skaitmeninimo erai. Todėl į šios direktyvos taikymo sritį įtraukus nematerialiąsias mokėjimo priemones, reikia apibrėžti lygiaverčius veiksmus skaitmeninėje srityje, papildant ir sustiprinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/40/ES⁴. Neteisėtas nematerialiosios negrynosios mokėjimo priemonės įgijimas turėtų būti laikomas nusikalstama veika, bent jau tais atvejais, kai jis apima vienos iš Direktyvos 2013/40/ES 3–6 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų padarymą arba nematerialiosios negrynosios mokėjimo priemonės pasisavinimą. Pasisavinimas turėtų būti suprantamas kaip asmens, kuriam patikėta nematerialioji negrynoji mokėjimo priemonė, veiksmas sąmoningai panaudoti priemonę savo paties ar kito asmens naudai neturint tam teisės. Už tokios neteisėtai įgytos priemonės įgijimą ketinant ją naudoti sukčiaujant turėtų būti baudžiama nereikalaujant nustatyti visų faktinių neteisėto įgijimo elementų, ir nereikalaujant, kad anksčiau arba tuo pačiu metu būtų priimtas apkaltinamasis nuosprendis dėl pirminės veikos, kuria nustatytas priemonės neteisėtas įgijimą.*

⁴ 2013 m. rugpjūčio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/40/ES dėl atakų prieš informacines sistemas, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2005/222/TVR (OL L 218, 2013 8 14, p. 8).

- (16) *šioje direktyvoje taip pat daroma nuoroda į priemones, kurios gali būti naudojamos siekiant padaryti joje nurodytas nusikalstamas veikas. Kadangi būtina išvengti kriminalizavimo tais atvejais, kai tokios priemonės yra gaminamos ir pateikiamos rinkai teisėtais tikslais, ir todėl, nors jos galėtų būti panaudojamos nusikalstamoms veikoms padaryti, pačios savaime nekelia grėsmės, kriminalizavimas turėtų būti taikomas tik tų priemonių, kurios yra visų pirma skirtos arba specialiai pritaikytos šioje direktyvoje nurodytoms nusikalstamoms veikoms daryti, atžvilgiu;*
- (17) visoje Sąjungoje už sukčiavimą negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimą skiriamos sankcijos ir bausmės turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. *Šia direktyva nedaromas poveikis bausmių individualizavimui ir taikymui bei nuosprendžių vykdymui atsižvelgiant į bylos aplinkybes ir bendrąsias nacionalinės baudžiamosios teisės taisykles;*
- (18) *kadangi šia direktyva numatomos būtiniausios taisyklės, valstybės narės gali priimti arba išlaikyti griežtesnes baudžiamosios teisės taisykles dėl sukčiavimo negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimo, įskaitant platesnę nusikalstamų veikų apibrėžtį;*

- (19) tikslinga nustatyti griežtesnes bausmes tais atvejais, kai nusikaltimas padaromas nusikalstamo susivienijimo, kaip apibrėžta Tarybos pamatiniame sprendime 2008/841/TVR⁵. *Valstybės narės neturėtų būti įpareigotos numatyti konkrečių atsakomybę sunkinančių aplinkybių, jei nacionalinėje teisėje numatytos atskiros nusikalstamos veikos ir dėl to gali būti taikomos dar griežtesnės sankcijos. Kai šioje direktyvoje nurodytą nusikalstamą veiką tas pats asmuo padaro kartu su kita šioje direktyvoje nurodyta nusikalstama veika ir viena iš tų veikų de facto sudaro būtinių kitos veikos elementą, valstybė narė, laikydamasi bendrųjų nacionalinės teisės principų, gali numatyti, kad toks elgesys būtų laikomas atsakomybę už pagrindinę nusikalstamą veiką sunkinančia aplinkybe;*
- (20) jurisdikcijos taisyklėmis turėtų būti užtikrinta, kad už šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas būtų vykdomas veiksmingas baudžiamasis persekiojimas. Paprastai nusikalstamos veikos geriausiai tiriamos tos šalies, kurioje jos padaromos, baudžiamosios teisenos sistemoje. Todėl kiekviena valstybė narė turėtų nustatyti jurisdikciją dėl savo teritorijoje padaromų nusikalstamų veikų ir dėl savo piliečių padarytų nusikalstamų veikų. *Valstybės narės taip pat gali nustatyti jurisdikciją dėl nusikalstamų veikų, kuriomis padaroma žala jų teritorijoje. Jos yra labai skatinamos tai padaryti;*

⁵ 2008 m. spalio mėn. 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42).

- (21) *primenant įpareigojimus pagal Tarybos pamatinį sprendimą 2009/48/TVR⁶ ir Tarybos sprendimą 2002/187/TVR⁷, kompetentingos institucijos yra raginamos jurisdikcijos kolizijų atvejais naudotis galimybe tiesiogiai konsultuotis padedant Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūrai (toliau – Eurojustas);*
- (22) kadangi norint veiksmingai tirti sukčiavimo negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimo atvejus būtinos specialios priemonės ir kadangi jos yra svarbios veiksmingam tarptautiniam nacionalinių institucijų bendradarbiavimui, visų valstybių narių kompetentingoms institucijoms turėtų būti prieinamos tyrimo priemonės, kurios paprastai yra naudojamos organizuotam nusikalstamumui ar kitiems sunkiems nusikaltimams tirti, *jei tų* priemonių naudojimas yra tikslingas bei proporcingas *ir tiek, kiek jis yra tikslingas bei* proporcingas nusikalstamų veikų pobūdžiui ir sunkumui, *kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje*. Be to, teisėsaugos institucijos ir kitos kompetentingos institucijos turėtų laiku gauti prieigą prie aktualios informacijos, kad galėtų tirti šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas ir už jas vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. *Valstybės narės yra raginamos kompetentingoms institucijoms suteikti pakankamus žmogiškuosius ir finansinius išteklius, kad galėtų tinkamai tirti šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas ir už jas vykdyti baudžiamąjį persekiojimą;*

⁶ 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/948/TVR dėl jurisdikcijos įgyvendinimo kolizijų baudžiamuosiuose procesuose prevencijos ir sprendimo (OL L 328, 2009 12 15, p. 42).

⁷ 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/187/TVR, įkuriantis Eurojustą siekiant sustiprinti kovą su sunkiais nusikaltimais (OL L 63, 2002 3 6, p. 1).

- (23) *šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas tiriančios ar už jas baudžiamąjį persekiojimą vykdančios nacionalinės institucijos turėtų būti įgaliotos bendradarbiauti su kitomis tos pačios valstybės narės nacionalinėmis institucijomis ir nacionalinėmis institucijomis kitose valstybėse narėse;*
- (24) daugeliu atvejų incidentai, apie kuriuos turėtų būti pranešta atitinkamoms nacionalinėms kompetentingoms institucijoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/1148⁸, kyla dėl nusikalstamos veikos. Apie nusikalstamą tokių incidentų pobūdį galima įtarti, net jeigu toje stadijoje yra nepakankamai nusikalstamos veikos įrodymų. Todėl reikėtų skatinti, kad atitinkami esminių paslaugų operatoriai ir skaitmeninių paslaugų teikėjai ataskaitomis, kurias privalo teikti pagal Direktyvą (ES) 2016/1148, dalytusi su teisėsaugos institucijomis, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingai ir visapusiškai reaguoti ir kad būtų lengviau veiksmus priskirti jų vykdytojams ir pareikalauti, kad jie už juos atsakytų. Visų pirma tam, kad būtų skatinama saugi ir atsparesnė aplinka, teisėsaugos institucijoms turi būti sistemingai pranešama apie įtariamus sunkius nusikalstamo pobūdžio incidentus. Be to, kai aktualu, teisėsaugos tyrimuose turėtų dalyvauti pagal Direktyvą (ES) 2016/1148 paskirtos reagavimo į kompiuterių saugumo incidentus tarnybos, kad teiktų nacionaliniu lygmeniu tinkama laikomą informaciją ir specializuotas ekspertines žinias apie informacines sistemas;

⁸ 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1148 dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (OL L 194, 2016 7 19, p. 1).

- (25) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2015/2366⁹ nurodyti dideli saugumo incidentai gali būti nusikalstamos kilmės. Kai aktualu, mokėjimo paslaugų teikėjai turėtų būti skatinami su teisėsaugos institucijomis dalytis ataskaitomis, kurias pagal Direktyvą (ES) 2015/2366 privalo teikti savo buveinės valstybės narės kompetentingai institucijai;
- (26) nusikaltimų tyrimams ir baudžiamajam persekiojimui už juos vykdyti nacionalinės teisėsaugos institucijos turi galimybę naudotis keletu Sąjungos lygmens keitimosi informacija priemonių ir mechanizmų. Siekiant palengvinti ir paspartinti nacionalinių teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą ir užtikrinti, kad būtų naudojamosi visomis minėtų priemonių ir mechanizmų teikiamomis galimybėmis, šia direktyva turėtų būti didinama Pamatiniu sprendimu 2001/413/TVR numatytų operatyvinių kontaktinių punktų svarba. Valstybės narės turėtų turėti galimybę nuspręsti naudotis esamais operatyvinių kontaktinių punktų tinklais, pavyzdžiui, tinklu, sukurtu Direktyva 2013/40/ES¹. Kontaktiniai punktai turėtų teikti veiksmingą pagalbą, pavyzdžiui, palengvinti keitimąsi aktualia informacija arba teikti technines konsultacijas ar teisinę informaciją. Siekiant užtikrinti, kad tinklas veiktų sklandžiai, kiekvienas kontaktinis punktas turėtų turėti galimybę greitai susisiekti su kitoje valstybėje narėje esančiu kontaktiniu punktu. Atsižvelgiant į nusikaltimų, patenkančių į šios direktyvos taikymo sritį, tarpvalstybinio aspekto reikšmę ir ypač į elektroniniams įrodymams būdingą nepastovumą, valstybės narės turėtų būti pajėgios greitai reaguoti į skubias tinklo užklausas ir atsakymą pateikti per aštuonias valandas.
- Ypatingos skubos ir svarbos atvejais valstybės narės turėtų informuoti Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūrą (toliau – Europolą);***

⁹ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015 12 23, p. 35).

(27) siekiant kovoti su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu labai svarbu, kad apie nusikaltimus valdžios institucijoms būtų pranešama nepagrįstai nedelsiant, nes dažnai būtent nuo tokių pranešimų ir pradedami nusikalstamų veikų tyrimai. Reikėtų imtis priemonių siekiant fizinius ir juridinius asmenis, visų pirma finansų įstaigas, paskatinti teikti pranešimus teisėsaugos ir teisminėms institucijoms. Tos priemonės gali būti grindžiamos įvairių rūšių veiksmais, įskaitant pareigų pranešti apie įtariamą sukčiavimą nustatymą teisės aktuose arba ne teisėkūros veiksmus, pavyzdžiui, organizacijų ar mechanizmų, padedančių keistis informacija ar ugdyti sąmoningumą, sukūrimas ar rėmimas. Visos tokios su fizinių asmenų asmens duomenų tvarkymu susijusios priemonės turėtų būti įgyvendinamos vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679¹⁰. Visų pirma bet koks informacijos perdavimas, atliekamas siekiant užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms, susijusioms su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu, ir su jomis kovoti, turėtų atitikti tame reglamente nustatytus reikalavimus, visų pirma dėl teisėto duomenų tvarkymo pagrindo;

¹⁰ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

- (28) *kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos greitai ir tiesiogiai pranešti apie nusikaltimą, Komisija turėtų atidžiai įvertinti veiksmingų internetinių pranešimo apie sukčiavimą sistemų įdiegimą valstybėse narėse ir standartinių pranešimo šablonų įdiegimą Sąjungos lygmeniu. Tokios sistemos galėtų sudaryti palankesnes sąlygas pranešti apie sukčiavimą negrynosiomis mokėjimo priemonėmis, kuris dažnai vykdomas internete, taip padedant geriau remti nukentėjusiuosius, nustatyti ir analizuoti kibernetinių nusikaltimų grėsmes ir sustiprinti nacionalinių kompetentingų institucijų darbą ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą;*
- (29) *šioje direktyvoje nurodytos nusikalstamos veikos dažnai yra tarpvalstybinio pobūdžio. Todėl kovos su šiomis nusikalstamomis veikomis rezultatai priklauso nuo glaudaus valstybių narių bendradarbiavimo. Valstybės narės skatinamos tinkamu mastu užtikrinti veiksmingą abipusio pripažinimo ir teisinės pagalbos priemonių taikymą nusikalstamų veikų, kurioms taikoma ši direktyva, atžvilgiu;*

- (30) *labai svarbu tirti visų rūšių sukčiavimą negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimą, įskaitant ir mažomis pinigų sumomis, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už šias veikas, siekiant veiksmingai su jomis kovoti. Pareiga pranešti, keitimasis informacija ir statistinės ataskaitos – tai veiksmingi būdai nustatyti sukčiavimo veiklą, ypač panašią veiklą, kurioje naudojamos mažos, jei vertinama atskirai, pinigų sumos;*
- (31) sukčiavimas negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimas nukentėjusiesiems gali turėti sunkių ekonominių ir neekonominių padarinių. Kai toks sukčiavimas yra susijęs, *pavyzdžiui*, su tapatybės vagyste, jo padariniai dažnai būna dar sunkesni, nes *padaroma* žala reputacijai ir *profesinė žala, žala asmens kredito reitingams ir* patiriama didelė emocinė žala. Tiems padariniams sušvelninti valstybės narės turėtų priimti pagalbos, paramos ir apsaugos priemonės;

- (32) *dažnai gali gana ilgai užtrukti, kol nukentėjusieji sužino, kad patyrė nuostolių dėl sukčiavimo ir klastojimo nusikalstamų veikų. Per tą laiką gali būti įvykdyta tarpusavyje susijusių nusikaltimų seka, taigi neigiamos pasekmės nukentėjusiesiems gali būti dar sunkesnės;*
- (33) nuo sukčiavimo, susijusio su negrynosiomis mokėjimo priemonėmis, nukentėjusių fizinių asmenų teisės nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2012/29/ES¹¹. Valstybės narės turėtų priimti pagalbos ir paramos tokiems nukentėjusiesiems priemones, kurios būtų grindžiamos ta direktyva nustatytais priemonėmis, tačiau būtų tiesiogiai pritaikytos prie specifinių nukentėjusiųjų nuo sukčiavimo pavogus tapatybę poreikių. Tokios priemonės turėtų apimti visų pirma *specialių institucijų, dirbančių su įvairiais nusikaltimų, susijusių su tapatybe, aspektais ir teikiančių nukentėjusiesiems paramą, specializuotą psichologinę pagalbą ir konsultacijas finansiniais, praktiniais ir teisiniais klausimais, taip pat pagalbą siekiant gauti priklausančią kompensaciją, sąrašo pateikimą. Valstybės narės turėtų būti skatinamos sukurti bendrąją nacionalinę internetinę informavimo priemonę, kuri leistų nukentėjusiesiems lengviau gauti pagalbą ir paramą.* Specifinė informacija ir konsultacijos, kaip apsisaugoti nuo tokių nusikaltimų neigiamų padarinių, turėtų būti teikiamos ir juridiniams asmenims;

¹¹ [2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR \(OL L 315, 2012 11 14, p. 57\).](#)

- (34) šioje direktyvoje turėtų būti numatyta juridinių asmenų teisė susipažinti su informacija ***pagal nacionalinę teisę*** apie skundų teikimo procedūras. Šią teisę būtina suteikti visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms; ji turėtų padėti sukurti palankesnę verslo aplinką mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Fiziniai asmenys šią teisę jau turi pagal Direktyvą 2012/29/ES;
- (35) pasitelkusios informuotumo didinimo ir sąmoningumo ugdymo kampanijas, valstybės narės, ***padedamos Komisijos***, turėtų parengti arba sustiprinti sukčiavimo negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimo prevencijos politiką, taip pat tokių nusikalstamų veikų rizikos mažinimo priemones. ***Šiame kontekste valstybės narės galėtų sukurti ir atnaujinti lengvai suprantamo formato nuolatinę internetinę informuotumo didinimo priemonę su praktiniais sukčiavimo praktikos pavyzdžiais. Ta priemonė galėtų būti susijusi su bendrąja nacionaline internetine informavimo priemone nukentėjusiesiems ar būti jos dalimi. Valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę įgyvendinti mokslinių tyrimų ir švietimo programas. Ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama pažeidžiamų asmenų poreikiams ir interesams. Valstybės narės skatinamos užtikrinti, kad tokioms kampanijoms būtų skiriama pakankamai lėšų;***

I

(36) *būtina rinkti statistinius duomenis apie sukčiavimą negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimą. Todėl valstybėms narėms turėtų būti nustatyta pareiga užtikrinti, kad būtų įdiegta tinkama turimų statistinių duomenų apie šioje direktyvoje nurodytas nusikalstamas veikas įrašymo, rengimo ir pateikimo sistema;*

(37) šia direktyva siekiama iš dalies pakeisti ir išplėsti Pamatinio sprendimo 2001/413/TVR nuostatas. Kadangi pakeitimų, kuriuos reikia padaryti, yra daug ir jie svarbūs, siekiant aiškumo visas Pamatinis sprendimas 2001/413/TVR turėtų būti pakeistas šia direktyva, skirta valstybėms narėms, kurioms ji yra privaloma;

(38) pagal prie Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, šios valstybės narės nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra joms privaloma ar taikoma;

I

(39) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;

- (40) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. užtikrinti, kad už sukčiavimą negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimą būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos baudžiamosios sankcijos, taip pat pagerinti ir paskatinti tarpvalstybinį kompetentingų institucijų bendradarbiavimą, taip pat fizinių bei juridinių asmenų ir kompetentingų institucijų bendradarbiavimą, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomų veiksmų masto ar poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (41) šioje direktyvoje gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visu pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, įskaitant teisę į laisvę ir saugumą, teisę į privatų ir šeimos gyvenimą, asmens duomenų apsaugą, laisvę verstis verslu, teisę į nuosavybę, teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, nekaltumo prezumpciją ir teisę į gynybą, teisėtumo ir nusikalstamos veikos bei bausmės proporcingumo principus, taip pat teisę nebūti antrą kartą baudžiamajame procese teisiamam ar baudžiamam už tą pačią nusikalstamą veiką. Šia direktyva siekiama užtikrinti, kad tos teisės būtų visapusiškai gerbiamos ir tų principų būtų visapusiškai laikomasi, ir ji turėtų būti atitinkamai įgyvendinama,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS.
DALYKAS IR TERMINŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatomos būtiniausios taisyklės dėl nusikalstamų veikų apibrėžčių ir sankcijų sukčiavimo negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimo srityje. ***Ja taip pat sudaromos palankesnės sąlygos tokių nusikalstamų veikų prevencijai ir pagalbos bei paramos teikimui nukentėjusiesiems.***

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) ***negrynoji*** mokėjimo priemonė – apsaugotas ***materialusis ar nematerialusis*** įrenginys, daiktas ar įrašas ***arba jų derinys***, išskyrus teisėtą valiutą, kuris leidžia jos turėtojui ar naudotojui tiesiogiai arba ***kartu*** atliekant vieną ar daugiau procedūrų pervesti pinigus ar piniginę vertę **■**, be kita ko, naudojant skaitmenines atsiskaitymo priemones;

- b) apsaugotas įrenginys, daiktas ar įrašas – įrenginys, daiktas ar įrašas, kuris nuo klastojimo ar naudojimo sukčiaujant saugomas pasitelkiant, pavyzdžiui, dizainą, kodavimą ar parašą;

- c) skaitmeninė atsiskaitymo priemonė – elektroniniai pinigai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/110/EB¹² 2 straipsnio 2 punkte, ar virtualioji valiuta;

- d) virtualioji valiuta – skaitmeninis vertės pakaitalas, kurio *neišdavė ar negarantavo* nei centrinis bankas, nei valdžios institucija ir kuris *nėra* būtinai susietas su *teisiškai nustatyta* valiuta *ir neturi teisinio valiutos ar pinigų statuso*, tačiau kurį fiziniai ar juridiniai asmenys pripažįsta kaip *atsiskaitymo* priemonę ir *kuris* gali būti pervedamas, saugomas *ir* kuriuo gali būti prekiaujama elektroninėmis priemonėmis;
- e) *informacinė sistema – informacinė sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/40/ES 2 straipsnio a punkte;*

¹² 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros, iš dalies keičianti Direktyvas 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinanti Direktyvą 2000/46/EB (OL L 267, 2009 10 10, p. 7).

- f) *kompiuteriniai duomenys – kompiuteriniai duomenys*, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/40/ES 2 straipsnio **b** punkte;
- g) *juridinis asmuo – subjektas, turintis teisinį subjektiškumą pagal taikytiną teisę, išskyrus valstybes ar valdžios funkcijas vykdančias viešąsias įstaigas ir viešąsias tarptautines organizacijas.*

II ANTRAŠTINĖ DALIS. NUSIKALSTAMOS VEIKOS

3 straipsnis

Negrynujų mokėjimo priemonių naudojimas sukčiaujant

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už šiuos *veiksmus*, kai jie padaromi tyčia, *būtu* baudžiama kaip už nusikalstamą veiką:

- a) pavogtos ar kitaip neteisėtai pasisavintos *ar įgytos negrynosios* mokėjimo priemonės naudojimą sukčiaujant;
- b) suklastotos arba padirbtos *negrynosios* mokėjimo priemonės naudojimą sukčiaujant.

4 straipsnis

Nusikalstamos veikos, *susijusios* su *materialiųjų negrynyjų* mokėjimo priemonių naudojimu sukčiaujant

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už šiuos *veiksmus*, kai jie padaromi tyčia, *būtu* baudžiama kaip už nusikalstamą veiką:

- a) *materialiosios negrynosios* mokėjimo priemonės vagystę ar kitokį neteisėtą pasisavinimą;
- b) *materialiosios negrynosios* mokėjimo priemonės suklastojimą arba padirbimą *sukčiavimo tikslais*;
- c) pavogtos ar kitaip neteisėtai ■ pasisavintos, arba suklastotos ar padirbtos *materialiosios negrynosios mokėjimo priemonės laikymą sukčiavimo tikslais*;
- d) *pavogtos, suklastotos arba padirbtos materialiosios negrynosios mokėjimo priemonės įgijimą sau ar kitam asmeniui, įskaitant gavimą, pasisavinimą, pirkimą, perdavimą, importavimą, eksportavimą, pardavimą, transportavimą ar platinimą sukčiavimo tikslais*.

5 straipsnis

Nusikalstamos veikos, susijusios su nematerialiųjų negrynujų mokėjimo priemonių naudojimu sukčiaujant

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už šiuos veiksmus, kai jie padaromi tyčia, būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką:

- a) neteisėtą nematerialiosios negrynosios mokėjimo priemonės įgijimą, bent jau tais atvejais, kai tas įgijimas apėmė vienos iš Direktyvos 2013/40/ES 3–6 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų padarymą arba nematerialiosios negrynosios mokėjimo priemonės pasisavinimą;*
- b) nematerialiosios negrynosios mokėjimo priemonės suklastojimą arba padirbimą sukčiavimo tikslais;*
- c) neteisėtai įgytos, padirbtos arba suklastotos nematerialiosios negrynosios mokėjimo priemonės turėjimą sukčiavimo tikslais, bent jau tais atvejais, kai neteisėta priemonės kilmė yra žinoma jos turėjimo metu;*
- d) neteisėtai įgytos, padirbtos arba suklastotos nematerialiosios negrynosios mokėjimo priemonės įgijimą sau ar kitam asmeniui, įskaitant pardavimą, perdavimą ar platinimą arba galimybės ja naudotis suteikimą sukčiavimo tikslais.*

6 straipsnis

Su informacinėmis sistemomis susijęs *sukčiavimas*

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už toliau nurodytais būdais tyčia padarytą pinigų, piniginės vertės ar virtualiosios valiutos pervedimą ar pervedimo inicijavimą, *dėl kurių kitas asmuo neteisėtai praranda turtą*, siekiant, kad nusikalstamos veikos vykdytojas arba trečioji šalis gautų neteisėto pelno, būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką:

- a) *neturint tam teisės* trukdant informacinės sistemos veikimui ar jį trikdančią;
- b) *neturint tam teisės* įvedant, keičiant, ištrinant, perduodant ar pašalinant kompiuterinius duomenis.

7 straipsnis

Nusikalstamoms veikoms daryti naudojamos priemonės

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už įrenginio ar priemonės, kompiuterinių duomenų ar bet kokios kitos priemonės, *visų pirma skirtos ar* specialiai **■** pritaikytos bet kuriai iš 4 straipsnio a **■** ir b punktuose, *5 straipsnio a ir b punktuose* arba 6 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų daryti, *gaminimą*, įgijimą sau ar kitam asmeniui, *įskaitant* importavimą, eksportavimą, pardavimą, transportavimą *ar* platinimą, arba **■** galimybės jais naudotis suteikimą, *bent tais atvejais, kai šie veiksmai daromi siekiant, kad tos priemonės būtų panaudotos*, būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką.

8 straipsnis

Kurstymas, organizavimas ir padėjimas bei pasikėsinimas

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už 3–7 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų kurstymą, organizavimą ar padėjimą jas daryti būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką.
2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už pasikėsinimą padaryti *3 straipsnyje, 4 straipsnio a, b ar d punktuose, 5 straipsnio a ar b punktuose arba 6 straipsnyje* nurodytas veikas *būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką. 5 straipsnio d punkto atžvilgiu valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad bent jau už pasikėsinimą įgyti sau ar kitam asmeniui neteisėtai įgytą, padirbtą arba suklastotą nematerialią negrynąją mokėjimo priemonę sukčiaujant* būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką.

9 straipsnis

Fiziniam asmeniui taikomos sankcijos

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už 3–8 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos baudžiamosios sankcijos.
2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už 3 straipsnyje, 4 straipsnio *a ir b punktuose, 5 straipsnio a ir b punktuose* nurodytas nusikalstamas veikas *būtų baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios maksimali trukmė ne trumpesnė kaip dveji metai.*

3. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už **4 straipsnio c ir d punktuose ir 5 straipsnio c ir d punktuose** nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios maksimali trukmė ne trumpesnė kaip **vieni metai**.
4. **Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už 6 straipsnyje nurodytą nusikalstamą veiką būtų** baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios maksimali trukmė ne trumpesnė kaip treji metai.
5. **Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už 7 straipsnyje nurodytą nusikalstamą veiką būtų** baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios maksimali trukmė ne trumpesnė kaip **dveji metai**.
6. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už 3–6 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios maksimali trukmė ne trumpesnė kaip penkeri metai, jei ■ jos padaromos dalyvaujant nusikalstamo susivienijimo veikloje, kaip apibrėžta Pamatiniame sprendime 2008/841/TVR, neatsižvelgiant į tame sprendime numatytą sankciją.

■

10 straipsnis
Juridinių asmenų atsakomybė

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti patraukti atsakomybėn už 3–8 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, kurias jų naudai padarė asmuo, veikęs individualiai arba kaip to juridinio asmens struktūros dalis ir to juridinio asmens struktūroje užėmęs vadovaujamas pareigas, jei turėjo vieną iš šių teisių:
 - a) atstovauti juridiniam asmeniui;
 - b) priimti sprendimus juridinio asmens vardu;
 - c) vykdyti kontrolę juridinio asmens struktūroje.
2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti patraukti atsakomybėn, kai dėl 1 dalyje nurodyto asmens nepakankamos vykdomos veiklos priežiūros ar kontrolės jam pavaldus asmuo padarė bet kurią iš 3–8 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų to juridinio asmens naudai.

3. Juridinių asmenų atsakomybė pagal 1 ir 2 dalis nepanaikina fizinių asmenų, kurie yra bet kurios iš 3–8 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų vykdytojai, kurstytojai, organizatoriai ar padėjėjai, baudžiamosios atsakomybės.

11 straipsnis

Juridiniams asmenims taikomos sankcijos

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad juridiniam asmeniui, patrauktam atsakomybėn pagal **10 straipsnio 1 arba 2 dalį**, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos sankcijos, kurios apima baudžiamojo arba ne baudžiamojo pobūdžio baudas ir gali apimti kitas sankcijas, pavyzdžiui:

- a) teisės į valstybės skiriamas išmokas arba pagalbą atėmimą;
- b) *laikiną draudimą gauti viešąjį finansavimą, be kita ko, dalyvauti konkursuose ir gauti dotacijas bei koncesijas;***
- c) laikiną arba nuolatinį teisės verstis komercine veikla atėmimą;
- d) teisminės priežiūros skyrimą;
- e) likvidavimą teismo sprendimu;
- f) laikiną ar galutinį juridinio asmens struktūrinių padalinių, kuriais buvo pasinaudota darant nusikalstamą veiką, uždarymą.

III ANTRAŠTINĖ DALIS. JURISDIKCIJA IR TYRIMAS

12 straipsnis

Jurisdikcija

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad nustatytų savo jurisdikciją dėl 3–8 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, esant vienai ar kelioms toliau išvardytoms sąlygoms:

- a) visa nusikalstama veika ar jos dalis yra padaryta jos teritorijoje;
- b) nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra jos pilietis.

■

2. 1 dalies a punkto taikymo tikslais ■ visa nusikalstama veika ar jos dalis yra laikoma padaryta valstybės narės teritorijoje, jei nusikalstamą veiką padaręs asmuo padaro nusikalstamą veiką fiziškai būdamas toje teritorijoje, ir nepriklausomai nuo to, ar ta nusikalstama veika yra padaryta naudojant ■ toje teritorijoje esančią ■ informacinę sistemą.

3. Valstybė narė praneša Komisijai, jeigu ji nusprendžia nustatyti savo jurisdikciją dėl 3–8 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, padarytų už jos teritorijos ribų, įskaitant tuos atvejus, kai:
- a) nusikalstamą veiką padariusio asmens nuolatinė gyvenamoji vieta yra jos teritorijoje;
 - b) nusikalstama veika padaryta jos teritorijoje įsteigto juridinio asmens naudai;
 - c) nusikalstama veika padaryta jos piliečio arba asmens, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra jos teritorijoje, atžvilgiu.

13 straipsnis

Veiksmingi tyrimai *ir bendradarbiavimas*

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad asmenys, padaliniai ar tarnybos, atsakingos už 3–8 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už tas nusikalstamas veikas, galėtų naudotis ■ tyrimo priemonėmis, pavyzdžiui, priemonėmis, kurios naudojamos *kovojant* su organizuotu nusikalstamumu ar kitais sunkiais nusikaltimais, kurios būtų *veiksmingos ir proporcingos padarytam nusikaltimui*.

2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad tais atvejais, kai pagal nacionalinę teisę fiziniai ir juridiniai asmenys privalo teikti informaciją dėl 3–8 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, ta informacija tų nusikalstamų veikų tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už jas vykdančias institucijas pasiektų nepagrįstai nedelsiant.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS.

KEITIMASIS INFORMACIJA IR PRANEŠIMAS APIE NUSIKALTIMUS

14 straipsnis

Keitimasis informacija

1. Valstybės narės užtikrina, kad informacijai apie 3–8 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas keistis jos turėtų visą parą be poilsio dienų veikiančius nacionalinius operatyvinius kontaktinius punktus. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad būtų nustatytos procedūros, sudarančios sąlygas greitai reaguoti į skubius pagalbos prašymus, o kompetentingos institucijos į šiuos prašymus atsakytų ne vėliau kaip per aštuonias valandas nuo jų gavimo bent jau nurodydamos, ar į prašymą bus atsakyta ir tokio atsakymo formą bei per kiek laiko bus atsakyta. Valstybės narės gali nuspręsti naudotis esamais operatyvinių kontaktinių punktų tinklais.
2. Valstybės narės informuoja Komisiją, Europolą ir Eurojustą apie savo paskirtą kontaktinį punktą, nurodytą 1 dalyje. ***Prireikus jos šią informaciją atnaujina.*** Komisija šią informaciją perduoda kitoms valstybėms narėms.

15 straipsnis
Pranešimas apie nusikaltimus

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad užtikrintų galimybę naudotis tinkamais pranešimų teikimo kanalais, kad būtų lengviau nepagrįstai nedelsiant pranešti teisėsaugos institucijoms ir kitoms kompetentingoms nacionalinėms institucijoms apie 3–8 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas.
2. Tam, kad 3–8 straipsniuose nurodytos nusikalstamos veikos galėtų būti nustatytos, užkirstas joms kelias, tiriamos ar atliekamas baudžiamasis persekiojimas už jas, valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad paskatintų finansų įstaigas ir kitus jų teritorijoje veikiančius juridinius asmenis apie įtariamą sukčiavimą nepagrįstai nedelsiant pranešti teisėsaugos institucijoms ir kitoms kompetentingoms institucijoms.

16 straipsnis
Pagalba ir parama nukentėjusiesiems

1. Valstybės narės užtikrina, kad fiziniams ir juridiniams asmenims, patyrusiems žalos dėl bet kurios iš 3–8 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, padarytų netinkamai naudojant asmens duomenis, būtų:
 - a) teikiama speciali informacija ir konsultacijos, kaip apsaugoti nuo neigiamų nusikalstamų veikų padarinių, pavyzdžiui, žalos reputacijai, *ir*
 - b) pateikiamas specialių institucijų, kurios dirba su įvairiais nusikaltimų, susijusių su tapatybe, aspektais ir teikia nukentėjusiesiems paramą, sąrašas.

2. *Valstybės narės raginamos sukurti bendrąsias nacionalines internetines informavimo priemones, kurios leistų fiziniams ar juridiniams asmenims, patyrusiems žalos dėl bet kurios iš dėl 3–8 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, padarytų netinkamai naudojant asmens duomenis, lengviau gauti pagalbą ir paramą.*
3. Valstybės narės užtikrina, kad juridiniams asmenims, kurie yra nukentėję nuo šios direktyvos 3–8 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, nepagrįstai nedelsiant po to, kai jie pirmą kartą kreipiasi į kompetentingą instituciją, būtų suteikta informacija apie:
 - a) skundų dėl nusikalstamos veikos teikimo procedūras ir nukentėjusiųjų vaidmenį tokiose procedūrose;

- b) *teisę gauti informaciją apie bylą pagal nacionalinę teisę;*
- c) procedūras, kuriomis jie gali pasinaudoti norėdami pateikti skundą, jei kompetentinga institucija vykstant baudžiamajam procesui nepaiso nukentėjusiųjų teisių;
- d) kontaktinius duomenis ryšiams dėl jų bylos.

17 straipsnis

Prevencija

Valstybės narės imasi tinkamų veiksmų, taip pat internete, kuriais siekiama sumažinti bendrą sukčiavimo mastą, ugdyti sąmoningumą ir mažinti riziką nukentėti nuo sukčiavimo, pavyzdžiui, organizuoja informavimo ir sąmoningumo ugdymo kampanijas ir įgyvendina mokslinių tyrimų ir švietimo programas. Valstybės narės, kai tinkama, bendradarbiauja su suinteresuotaisiais subjektais.

18 straipsnis
Stebėseną ir statistiką

1. Ne vėliau kaip ... [3 mėnesiai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos] Komisija parengia išsamią šia direktyva sukuriamos vertės, jos rezultatų ir poveikio stebėsenos programą. Stebėsenos programoje nustatomos būtinų duomenų ir kitų įrodymų rinkimo priemonės ir periodiškumas. Joje nurodomi veiksmai, kurių turi imtis Komisija ir valstybės narės duomenims bei kitiems įrodymams rinkti, analizuoti ir jais dalytis.
2. Valstybės narės užtikrina, kad būtų sukurta sistema, skirta registruoti, rengti ir teikti *anonimizuotus* statistinius duomenis apie pranešimo apie 3–8 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, jų tyrimo ir teismo nagrinėjimo etapus.
3. 2 dalyje nurodyti statistiniai duomenys apima bent jau *esamus duomenis apie* nusikalstamų veikų, nurodytų 3–8 straipsniuose, kurias *užregistruvo* valstybės narės, skaičių *ir* asmenų, patrauktų baudžiamojon atsakomybėn ir nuteistų už 3–7 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, skaičių. ■

4. Pagal 1, 2 ir 3 dalis surinktus duomenis valstybės narės kartą per metus perduoda Komisijai. Komisija užtikrina, kad kasmet būtų skelbiama konsoliduotoji šių statistikos ataskaitų apžvalga ir kad ji būtų perduodama kompetentingoms specializuotoms Sąjungos agentūroms ir įstaigoms.

19 straipsnis

Pamatinio sprendimo 2001/413/TVR pakeitimas

Pamatinis sprendimas 2001/413/TVR pakeičiamas valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu, nedarant poveikio tų valstybių narių pareigoms to pamatinio sprendimo perkėlimo į nacionalinę teisę datos atžvilgiu.

Valstybių narių, kurioms ši direktyva yra privaloma, atžvilgiu nuorodos į Pamatinį sprendimą 2001/413/TVR laikomos nuorodomis į šią direktyvą.

20 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo ... [24 mėnesiai po *šios direktyvos* įsigaliojimo *dienos*]. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

21 straipsnis

Vertinimas ir ataskaitų teikimas

1. Komisija ne vėliau kaip ... [48 mėnesiai po **šios direktyvos** įsigaliojimo **dienos**] pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinama, koku mastu valstybės narės ėmėsi priemonių, būtinų, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Valstybės narės teikia Komisijai informaciją, kuri būtina tai ataskaitai parengti.
2. Komisija ne vėliau kaip ... [84 mėnesiai po **šios direktyvos** įsigaliojimo **dienos**] atlieka šios direktyvos dėl kovos su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu poveikio vertinimą *ir jos poveikio pagrindinėms teisėms* vertinimą ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. *Valstybės narės teikia Komisijai informaciją, kuri būtina tai ataskaitai parengti.*
3. *Rengdama šio straipsnio 2 dalyje nurodytą vertinimą, Komisija taip pat nurodo, ar reikia, ar būtų įmanoma ir ar būtų veiksminga sukurti saugias nacionalines internetines sistemas, kurios leistų nukentėjusiesiems pranešti apie 3–8 straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas, ir valstybėms narėms kaip pagrindą parengti standartizuotą Sąjungos pranešimų šabloną.*

22 straipsnis
Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

Or. en